

ב"ה

נְשַׁמְתָּא דְאִוְרִיתָא

הורים וילדים לומדים חסידות בצורתא

גיליון 156 | שבת פרשת ויקרא-החדש, ראש-חַדְשׁ נִיסָן תשע"ה
 יוצא לאור על ידי ועד כפר חב"ד ארה"ק ת"ו

מִפְרָשֶׁת הַשְּׁבוּעַ לְפַרְשֶׁת הַחֹדֶשׁ

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה

אבא/אמא: השבֹּת, ראש-חַדְשׁ נִיסָן, אָנוּ קוֹרְאִים לְמִפְטִיר אֶת הַפָּרָשָׁה הָאֲחֵרוֹנָה מְאַרְבַּע הַפָּרָשִׁיּוֹת הַנוֹסְפוֹת שֶׁל חַדְשׁ אָדָר. אֲחֵרֵי שֶׁכָּבֵר קְרָאוּנוּ שְׁקָלִים 'זְכוֹר' וּפְרָה', אָנוּ קוֹרְאִים הַשְּׁבֹת אֶת 'פְּרָשֶׁת הַחֹדֶשׁ' (מִתּוֹךְ פְּרָשֶׁת בַּא - צוּי ה' לְמַשָּׁה וְלֹאֲהָרִן עַל קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ).

מֵהִי הַמִּצְוָה? שְׁכַשְׁיָגִיעַ זְמַן 'מוֹלֵד הַלְבָנָה' - בְּתַחֲלַת הַחֹדֶשׁ - יְבוֹאוּ עֲדִים לְהַעֲיֵד בְּפִנֵי בַּיִת-הַדִּין שֶׁהֵם רְאוּ אֶת הַיָּרֵחַ הַמִּתְחַדֵּשׁ, וּבַיִת-הַדִּין יְכַרְזוּ שְׁאוֹתוֹ יוֹם הוּא רֹאשׁ-חַדְשׁ. אִם לֹא בָּאוּ עֲדִים, בַּיִת-דִּין מְכַרְזִים עַל רֹאשׁ-הַחֹדֶשׁ הַחֹדֶשׁ רַק לְמַחְרָת.

וְלָמָּה קוֹרְאִים פְּרָשֶׁת 'הַחֹדֶשׁ' דְּזָקָא לְקִרְאת חַדְשׁ נִיסָן? כִּיּוֹן שֶׁמִּצְוָה זוֹ נִתְּנָה בְּרֹאשׁ-חַדְשׁ נִיסָן - "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן בְּאַרְץ מִצְרַיִם... הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֵן רֹאשׁ חֲדָשִׁים".

הַמִּצְוָה הָרִאשׁוֹנָה

יְלַדְעִלְדָּה: זוֹ לֹא עוֹד מִצְוָה, אֲלָא הַמִּצְוָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנִּתְּנָה לְעַם-יִשְׂרָאֵל (לְקִרְאת יְצִיאַתוֹ מִמִּצְרַיִם וְהַפִּיכָתוֹ לְעַם)!

וְאִכּוּ, רִשׁוּי הָרִאשׁוֹן בְּתוֹרָה, עַל הַפְּסוּק "בְּרֹאשִׁית בְּרֹא", מְבִיא אֶת דְּבָרֵי רַבִּי יִצְחָק, שֶׁהַתּוֹרָה לֹא הֵיחָדָה צְרִיכָה לְהַתְּחִיל מִ"בְּרֹאשִׁית" אֲלָא מִ"הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֵם" - כִּי הַתּוֹרָה אֵינָה סֵפֶר סְפוּרִים, אֲלָא סֵפֶר הַמִּצְוֹת שֶׁל עַם-יִשְׂרָאֵל, וְאִם כֵּן הֵיחָד צְרִיכִים לְהַתְּחִיל עִם מִצְוַת 'קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ'.

מָה כֵּן-כֵּן מִיחָד בְּמִצְוָה זוֹ שֶׁדְּזָקָא הִיא בְּחֵרָה לְהִוֹת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנִּצְטַוָּה בָּהּ יִשְׂרָאֵל?

מְקַדָּשׁ הַזְּמַנִּים

אבא/אמא: הַמִּטְרָה שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם הִיא - כְּדָבָרֵי הַשֵּׁם לְמַשָּׁה "בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל הָהָר הַזֶּה" - לְהַגִּיעַ לְמִתְן-תּוֹרָה.

לַעֲנַן אֲבוֹהֵם בֶּן דָּב דָּל
 לַעֲנַן לִידֵיהֶם מֵרִים בַּת אֲמִילִיָּה דָּל
 נִדְפַס ע"י וּלְזַכּוֹת הַחֹפֶץ בְּעוֹלָם שִׁמוּ.

לְזַכּוֹת הַת' לוי יצחק בן אסתר שיינדל לרפואה שלימה

הִיכּוֹנוּ! הִיכּוֹנוּ! הִיכּוֹנוּ!
 רֹאשִׁי פֶסַח עֵנֶק מֵרְתֵק וַיִּיחֲוֵדִי לְכָל הַגִּילָאִים!
 ח"י נִיסָן בֵּית מִנְחָם כֶּפֶר חַב"ד

אֲחֵרֵי שֶׁרַב הָעִיר, ר' חַנוּךְ-הַנִּיף שִׁיק (שֶׁהָיָה אָבִיו שֶׁל ר' פְּנַחֶס רִיזְס) הַבְּטִיחַ לְדָאָג לְשְׁלוֹמוֹ שֶׁל ר' אַבְרָהָם, הוּא שָׁב לְשִׁקְלוֹב.

כְּשֶׁהִגִיעַ הָעִירָה, נִגַּשׁ ר' אַבְרָהָם אֶל גְּדוּלֵי הָעִיר וּגְאוּנֵיהָ כְּדִי לְהוֹכִיחַ לָהֶם אֶת צְדָקַת דְּרָכָהּ שֶׁל הַחֲסִידוֹת. רַב הָעִיר, הָרַב שִׁיק שָׁאַל אוֹתוֹ: "מָה הָיָה חֶסֶר לָךְ בְּהִוְתָךְ פַּה עַמְדֵי וְמָה מִצְאָתָ שָׁם (אֲצַל אֲדָמו"ר הַזֶּקֶן)?". הָשִׁיב לוֹ ר' אַבְרָהָם: "שָׁם רָאִיתִי תְנוּעָה פְּנִימִית בְּאֶהְבָּה וְיִרְאָה, וְדְבָרִים הַיּוֹצְאִים מֵהַלֵּב עוֹשִׂים רָשָׁם בְּלֵב הַשּׁוֹמֵעַ". הָרַב קִבֵּל אֶת דְּבָרָיו בְּרוּחַ טוֹבָה וְהוֹרָה לְאָבִיו לְאַפְשָׁר לוֹ לְהַתְּנַהֵג בְּגַלְיֵי חֲסִיד. מֵאַזַּי יוֹשֵׁב בְּמִנְחָחָה בְּבֵית אָבִיו וְלִמַּד נֶגְלָה וְחֲסִידוֹת.

נְשׂוּאָיו לְבַת הָרַבִּי

אֲשֶׁתוֹ הָרִאשׁוֹנָה נְפָטְרָה בְּגִיל צַעִיר וְאֲדָמו"ר הִזְקֵן הִצִיעַ לר' אַבְרָהָם לְהַנְשֵׂא לְבָתוֹ, הָרַבֵּנִית רַחֵל. ר' אַבְרָהָם קִבֵּל עַל כֵּךְ אֶת בְּרַכְתּוֹ אָבִיו וְהִתְחַתֵּן עִם הָרַבֵּנִית רַחֵל. הוּא חֵי עַמָּה כְחֶמֶשׁ שָׁנִים, כְּשֶׁכְּמִשָּׁךְ זְמַן זֶה זָכָה לְקְרוֹבִים רַבִּים מֵאֲדָמו"ר הַזֶּקֶן, שָׁאַף לְמַד עִמוֹ בְּחֲבְרוּתָא נֶגְלָה וְחֲסִידוֹת. אַךְ לְמַרְפָּה הִצַּעַר גַּם הָרַבֵּנִית רַחֵל נְפָטְרָה צַעִירָה וְכָךְ גַּם הֵילֵד שֶׁנּוֹלַד לָהֶם.

ר' אַבְרָהָם נִשָּׂא שׁוֹב וְזָכָה לִילְדִים גְּדוֹלִים בְּתוֹרָה, וְנוֹתֵר חֲסִיד הַדְּבּוּק בְּאֲדָמו"ר הַזֶּקֶן.

"חֲסִיד עוֹשֶׂה חֲסִיד"

בֵּין הַחֲסִידִים שֶׁהִתְקַרְבוּ בְּזָכוֹתוֹ שֶׁל ר' אַבְרָהָם לְאֲדָמו"ר הַזֶּקֶן הָיָה ר' פְּנַחֶס רִיזְס, עָלְיוֹ כָּבֵר קְרָאוּנוּ בְּמִדּוֹר זֶה.

הָיָה זֶה אַחַר הוֹכָחוֹת הַגְּדוֹל בְּשִׁקְלוֹב בּוֹ נֶצַח אֲדָמו"ר הַזֶּקֶן, וְחוֹתְנָתוֹ שֶׁל ר' פְּנַחֶס הַבְּטִיחָה אֶת רְכוּשָׁהּ לְמִי מִחֲתַנְיָהּ שִׁיסַע אֶל הָרַבִּי. ר' פְּנַחֶס כָּבֵר שִׁמַּע קֶדֶם לְכֵן עַל אֲדָמו"ר הַזֶּקֶן מֵר' אַבְרָהָם וְכַעַת הוּא הַחֲלִיט לְנַסֵּעַ אֵלָיו.

טְרָם וְסִיעָתוֹ בְּקֶשׁ ר' פְּנַחֶס רְשׁוֹת מְאֻבִּי, הַלּוֹא הוּא רַב הָעִירָה עָלְיוֹ קְרָאוּנוּ מְקֶדֶם. לְמִרוֹת שְׁאָבִיו לֹא נִמְנָה עַל הַחֲסִידִים, הוּא אֲשֶׁר לָכֵן ר' פְּנַחֶס לְנַסֵּעַ לְרַבִּי, בְּעֵקֶב כּוֹת הַרְשָׁם הַטּוֹב שֶׁהוֹתִיר עָלְיוֹ ר' אַבְרָהָם אַחַר שֶׁהִפָּךְ לְחֲסִיד.

נִמְצָא כִּי ר' יוֹסֵף כַּל-בּוֹ קֶרֶב חֲסִידִים שֶׁקָּרְבוּ בְּעַצְמָם עוֹד חֲסִידִים...

בית אגודת חסידי חב"ד - ת"ד 770, כפר חב"ד 60840 | טלפון: 03-9606402 פקס: 03-9606402
 WWW.CHABAD770.ORG | MML@CHABAD.ORG.JL

ב"ה, ערב ר"ח ניסן, "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל", תשע"ה

הזמנה לערב של נחת
 ציבור ההורים והילדים, משתתפי תכנית הלימוד השבועית

אבות ובנים
 מוזמן לکنס סיכום זמן החורף
 והכרזה על מבצע הלימוד החדש בזמן הקיץ הבעל"ט

בתכנית:
 • דבר מלכות - מראות קודש על גבי מסך ענק
 • דברי ברכה מאת הרב מנחם קני, מנהל רוחני ישיבת חות"ל לוד
 • הגרלה על צמד כרטיסי טיסה לרבי (לאב ובנו)
 • פירוט המבצע החדש במסגרת "אבות ובנים"
 • חלוקת משניות פריקי-אבות לכל מי שהשתתף (לפחות) עשרה שבועות

"כשם שהנחת תפילין בכל יום הוא מצווה דאורייתא על כל יהודי, ללא חילוק בין גדול שבתורה לבין איש פשוט, כך הוא חוב גמור על כל יהודי לחשוב כל יום חצי שעה אודות חינוך הילדים ולעשות הכול, מה שבכוונה לעשות יותר ומכפי כוחו, לראות לפעול אצל הילדים, שילכו בדרך בהם מדריכים אותם". (היום יום כי"ב טבת)

גדול יהיה המעמד לכבודה של תורה ולכבוד חינוך ילדינו שיחי'!

בברכת חסידים
 הרב מנחם מענדל לאטר, מנהל
 לע"נ סמדרה בת מארה ג'באלי ע"ה

© creative print

רְבִי אַבְרָהָם שִׁינֶס

תְּעוּדַת זְהוּת

שֵׁם הַחֲסִיד: רְבִי אַבְרָהָם שִׁינֶס
 עִירַת מְגוּרִים: שְׁקֹלוֹב
 תְּקוּפָה: הַדּוֹר הָרִאשׁוֹן, הַשְּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי לְחֲסִידוֹת חַב"ד

בְּשָׁבוֹעַ שֶׁעָבַר קְרָאוּנוּ עַל רַבֵּי יוֹסֵף כַּל-בּוֹ, מְגָאוּנֵי שְׁקֹלוֹב, שֶׁהִפָּךְ מִ'מִּתְנַגֵּד' לְחֲסִיד נֶלְהָב. כְּחֲסִיד הוּא דָּאָג לְקָרֵב לְמַדְרִים וּגְאוּנִים נוֹסְפִים לְתוֹרַת הַחֲסִידוֹת.

אֶחָד מֵאלוֹ שֶׁהִתְקַרְבוּ בְּזָכוֹתוֹ, הָיָה ר' אַבְרָהָם שִׁינֶס אֲשֶׁר לְיָמִים אָף זָכָה לְהִתְחַתֵּן עִם בְּתוּ שֶׁל אֲדָמו"ר הַזֶּקֶן. וְמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כֵּךְ הָיָה:

תְּקוּן חִצוֹת חֲסִידֵי

ר' אַבְרָהָם הָיָה גְאוּן אֲדִיר, חֲרִיף וְחָכָם גְּדוֹל. בְּאֵחַת מְאַסְפוֹת מִתְנַגְדֵי הַחֲסִידוֹת שֶׁהִתְקִימוּ בְּשִׁקְלוֹב, בָּהּ הִשְׁתַּתְּףָ ר' אַבְרָהָם, הַחֲלִט לְהַכְרִיז עַל יוֹם תַּעֲנִיַת עַל כֵּךְ שֶׁהַחֲסִידִים הִצִּיחוּ לְהַפָּךְ כְּמָה מְאַנְשֵׁי הַקְּהֵלָה לְחֲסִידִים...

אֶךְ הַתְּנַגְדוֹתוֹ לֹא נִמְשְׁכָה זְמַן רַב. הַחֲבְרוּתָא שֶׁלוֹ הָיָה אַבְרָךְ גְּדוֹל בְּתוֹרָה. עִם הַזְּמַן הִחַל ר' אַבְרָהָם לְהַכְחִין כִּי חֲבֵרוֹ נִמְצָא בְּהִתְעוֹרוֹת פְּנִימִית גְּדוֹלָה וְכִי לְמַדּוֹ הוּא בְּחִיוֹת רַבָּה.

"הַלּוֹא אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים תְּמִיד בֵּיחַד, מַהִיכֵן מְגִיעָה לָךְ פְּתָאוּם חִיוֹת כְּזוֹ שְׁאִין בִּי כְּלַל", שָׁאָלוּ ר' אַבְרָהָם.

"אִם הֵייתְ אַתָּה שׁוֹמֵעַ אֶת הַתְּקוּן חִצוֹת שֶׁל רַבֵּי יוֹסֵף כַּל-בּוֹ כִּמוֹ שֶׁשִּׁמְעַתִּי אֲנִי, גַּם לָךְ הֵיחָדָה חִיוֹת כְּזוֹ", הָשִׁיב הַחֲבֵר.

עֵינָן זֶה עוֹרֵר אֶת סַקְרָנוֹתוֹ שֶׁל ר' אַבְרָהָם, וְהַשְּׁנִים נִגְשׁוּ יַחַד אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל ר' יוֹסֵף סְמוּךְ לְחִצוֹת-לֵיל וְעַמְדוֹ בְּסִמוּךְ לְחַלוֹן חֲדָרוֹ. בְּשַׁעַת חִצוֹת פְּתַח ר' יוֹסֵף - שֶׁכָּבֵר הָיָה חֲסִיד גְּדוֹל - בְּאֵמִירַת תְּקוּן חִצוֹת בְּדְבָקוֹת מִיחְדָּת. ר' אַבְרָהָם הַקְּשִׁיב וְחָשׂ כִּי צִדַּד הַתְּפַעלוֹת גְּדוֹלָה מְמַלְאָת אֶת לְבוֹ. מַעוֹדוֹ לֹא רָאָה וְלֹא שָׁמַע הַשְּׁתַּפְּכוֹת נְפֶשׁ שְׁכָזוֹ. הוּא הִבִּין כִּי שָׁגָה בְּמַחְשְׁבוֹתָיו הַשְּׁלִילִיּוֹת עַד כַּה עַל הַחֲסִידִים, וְהַגִיעַ לְמַסְקָנָהּ כִּי דָרָךְ הַחֲסִידִים מְרוּמָמֶת הִיא.

חֲסִיד בֵּין מִתְנַגְדִּים

מֵאַז הִחַל ר' אַבְרָהָם לְלַמַּד חֲסִידוֹת בְּסַתְר, מְפִנֵי פְּחָדוֹ מְאַבִּי שֶׁהָיָה מִתְנַגֵּד גְּדוֹל, וְהִסְתוֹפֵף בְּצִלוֹ שֶׁל ר' יוֹסֵף כַּל-בּוֹ.

כְּעָבֵר זְמַן הַחֲלִיטוֹ ר' אַבְרָהָם וְחֲבָרִים נוֹסְפִים שֶׁלוֹ שֶׁהִחֲלוּ לְהִתְקַרֵב לְחֲסִידוֹת, לְנַסֵּעַ אֶל אֲדָמו"ר הַזֶּקֶן בְּלִיאֻזְנָא. כְּשֶׁאָבִיו שָׁמַע עַל כֵּךְ הוּא כְּעֵס וְשִׁלַּח מַכְתָּב לְאֲדָמו"ר הַזֶּקֶן לְהָשִׁיב אֶת בְּנוֹ הַבִּיטָה...

הסוד של האל"ף הקטנה

ילד/ילדה: כאשר הכניסו את הרבי הצמח-צדק לחיך בהיותו ילד, בקש סבו, אדמו"ר הזקן, מהמלמד ללמד עמו את פרשת ויקרא [כידוע, שהמדרש אומר שיש להתחיל עם ילד את למוד התורה בחמש ויקרא כיון שהילד הוא טהור וגם חמש ויקרא עוסק בקרבנות המטהרים את עם ישראל מהעוונות - "ובואו טהורים ויעסקו במעשה טהורים"].

אחר הלמוד, שאל הצמח-צדק את סבו: מדוע האות אל"ף של ויקרא מופיעה בספר התורה בכתיב קטן יותר מאשר שאר האותיות?

אבא/אמא: נכנס הסבא לדבקות והשיב לו: באותיות ספר התורה שהשם נתן למשה בסיני יש שלושה גדלים: גדול, בינוני וקטן. רב אותיות התורה כתובות בכתיב בינוני, שזו הדרגה בה צריכים ללכת רב האנשים.

בספר דברי הימים, כשמזכר אדם ראשון יש אל"ף גדולה, הרומזת על מעלתו הגדולה של אדם ראשון שהיה יציר כפיו של השם והיה חכם יותר מהמלאכים. אך אדם התגאה במעלותיו ולכן נכשל בחטא עץ הדעת.

לעמת זאת בפרשה שלנו, בקשר למשה (ויקרא אל משה) מופיעה אל"ף קטנה, הרומזת על הענוה הגדולה של משה רבנו, שלא התגאה במעלות שלו אלא היה "ענו מכל האדם אשר על פני האדמה".

ילד/ילדה: יש לי שאלה: כיון שהצמח-צמח התחיל זה עתה ללמד תורה ושאל רק על האל"ף הקטנה של משה רבנו, למה היה צריך אדמו"ר הזקן לספר לו על האל"ף הגדולה של אדם הראשון, המופיעה בתנ"ך הרבה לאחר מכן, בספר דברי הימים? בפרט שזה הפך השבח של אדם הראשון לספר שהוא התגאה?

ההסבר הוא שאדמו"ר הזקן בא להורות לו - לילד שזה עתה נכנס לחיך, אך עתיד להיות רבי בישראל - דרך חנוך בחיים ובעבודת השם, ולכן הוא הקדים לספר לו על האל"ף של אדם הראשון ואז עבר להסביר אודות האל"ף של משה.

אבא/אמא: מה אנוחנו לומדים מהאל"ף של אדם הראשון? אל"ף גדולה מורה על מעלותיו של האדם, אם אדם לא ידע שיש בו מעלות, הוא יהסס ויחשש לעשות דברים טובים. לכן, על כל אחד לדעת שיש בו מעלות טובות: הוא יהודי כן אברהם יצחק ויעקב, ועל כן הוא ראוי ללמד תורה ולקיים מצוות מתוך קדושה.

מצד שני, אסור שהאדם יבוא לידי גאווה וכך עשוי להכשיל בחטא. לכן באה האל"ף השניה - הקטנה, של משה רבנו:

גם משה הכיר במעלות שלו, כפי שהתורה עצמה מעידה "ויקרא אל משה" - שהשם קרא לו מתוך חביבות גדולה. אך הוא ידע שמעלות אלה לא באו בזכות יגיעתו ועבודתו, אלא נתנו לו במתנה מלמעלה. כך על כל יהודי להיות שפל בעיני עצמו ולא להתגאות.

הלקח:

אנוחנו צריכים לדעת שיש לנו מעלות וזכויות, אך לא להתגאות. על-ידי הענוה זוכים לקריאה של חבה, כפי שקרא הקדוש-ברוך-הוא למשה, ומגיעים אל השלמות האמתית, בבית-המקדש השלישי בו נזכה להקריב קרבנות, בגאולה השלמה.

(מעובד ע"פ לקו"ש ח"ג, עמ' 1 ואילך)

אם כן, קדוש החדש זה לא רק קדוש הזמן, אלא גם הפיכתו מטבע לנס.

"מ"ב ראשית" ל"החדש"

אבא/אמא: כעת נשים-לב לדבר מענין: על פריאת העולם (תקופת חדש תשרי וראש-השנה) אנו קוראים בפרשת בראשית, ואלו על יציאת מצרים (תקופת פסח) בפרשת בא - בה מופיע הציווי על 'קדוש החדש', כהקנה ליציאת מצרים.

מסביר על כך הרבי, שבפריאת העולם ("בראשית ברא") היתה באפן של טבע, בשביל שאחר-כך יבואו עם-ישוראל ויקבלו את המצוות (מתחיל ממצות "החדש הזה לכם") וכך ימשיכו ויגלו בתוך טבע העולם, את הגלוי וההתחדשות של הנס, למעלה מטבע העולם.

מתשרי לניסן

ילד/ילדה: הגמרא מספרת לנו על וכוה מענין בין רבי אליעזר לרבי יהושע, מתי נברא העולם. לפי רבי אליעזר - בתשרי, ולפי רבי יהושע - בניסן.

ומתי תבוא הגאולה? שוב... לפי רבי אליעזר - בתשרי, ולפי רבי יהושע - בניסן.

אך למעשה אנו חוגגים ראש-השנה בתשרי, כדעת רבי אליעזר. לעמת זאת המדרש אומר "בניסן עתידין להגאול", כדעת רבי יהושע.

גם כאן זהו אותו רעיון: להכניס את הגאולה (ניסן) בתוך הטבע (תשרי).

הלקח:

בחדש ניסן, עלינו לקדש את הזמן לנצל כל רגע פנוי להוספה בלמוד תורה ובמעשים טובים, יותר ממה שאנו רגילים. כך אנו יוצאים מ'מצרים' - הגבלות העולם, וזוכים לנסים ולגאולה.

(מעובד ע"פ לקו"ש חכ"ו בא א, ומאמרי "החודש הזה לכם")

שאלות הבנה:

• מה מיוחד בקדוש החדש על פני שאר המצוות?

• למה מצות קדוש החדש נתנה דוקא בחדש ניסן?

• ולמה היא קשורה לענין ה'נס'?

גליון 156 פרשת ויקרא-החדש

שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____

כיתה: _____ חתימת הורים: _____

החדש של מתן-תורה הוא ב'קדוש החמר'. אז נתן הכוח ליהודי לקיים מצוה ובאמצעותה להפך דבר חמרי לדבר קדוש. כמו הקלף העשוי מעור בהמה שעליו נכתבו התפילין והוא הופך לחפץ של מצוה.

אך המצוה מקדשת רק את החפץ עמו היא נעשית ואת הרגע בו היא היא מתקיימת.

לפני כל זה נותן הקדוש-ברוך-הוא לעם ישראל מצוה כללית יותר - קדוש החדש, שהמטרה שלה היא לקדש את הזמן. לא רק חפץ מסוים או רגע מסוים, אלא את כל הזמן כולו.

הזמן - אם החדש יתחיל היום או מחר - תלוי בקיום מצות קדוש החדש וממילא המצוה הזו 'מקדשת את החדש' ונותנת לזמן כלו משמעות מיוחדת.

יהודי שולט על הזמן

ילד/ילדה: בדרך כלל אין לאדם שליטה על הזמן. אין לנו אפשרות לעצור את הזמן מלכת. אבל במצוה הזו השם נותן לנו כוח לקבוע את הזמנים (כולל זמני החגים) וכך "לשלוט על הזמן" ולהחזיר בו קדושה. לכן המצוה הזו היא כה כללית וחשובה.

אך כמצות קדוש החדש יש עוד משהו מיוחד:

המדרש אומר: "משפחתי הקדוש-ברוך-הוא בעולם, קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשפחתי ביעקב ובניו, קבע בו ראש חדשים של גאולה: שבו נגאלו ישראל ממצרים, ובו עתידין ליגאול, שנאמר כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

ירח ושמש

אבא/אמא: פרוש הדברים: עד עכשו, ערב יציאת מצרים, התנהג העולם ב'דרך הטבע' - באפן רגיל ושגרתי. אך משפחתי השם ביעקב ובניו - לקראת יציאת מצרים בה נבחר עם-ישוראל מכל העמים וזכה בהמשך לכך לקבל את התורה, קבע לנו השם "ראש חדשים של גאולה", זהו ראש-חדש ניסן, חדש הנסים והגאולה.

איה זה קשור למצות 'קדוש החדש'?

בחדש תשרי חל ראש-השנה. השנה היא 'שנת החמה'. בשונה מהלכנה (הירח) שנגעלמת מעינינו ומתחדשת מדי חדש, החמה (השמש) עושה מהלך קבוע שחוזר על עצמו מדי שנה. ראש-השנה הוא היום בו אנו מציינים את פריאת העולם, הטבע. וזה קשור למהלך של השמש: כמו הקביעות של השמש שאינה משתנית, כך גם בטבע - הדברים הם קבועים ולא מתחדשים או משתנים.

נס וטבע

ילד/ילדה: מה ההפך מטבע? נס! נס הוא השנוי והשכיחה של הטבע. על-פי הטבע, מצרים היתה מקום שאף אדם לא היה יכול לצאת משם, ויציאת מצרים היתה נס. שכיחת הגבולות של הטבע. כך גם עשר המכות וקריעת ים-סוף, היו נסים, דברים לא רגילים ולא טבעיים.

כעת אנו מבינים איה זה קשור לקדוש החדש. אם הקביעות של השמש מבטאת את הטבע, הרי שההתחדשות של הירח מבטאת את הנס. משהו חדש ושונה. לכן לקראת חדש ניסן, חדש הנסים, נותן לנו השם את מצות 'קדוש החדש' - קביעת החדשים על-פי מולד הלכנה - המבטאת את הנסים שנעשו ויעשו לעם-ישוראל.